

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/58/2003

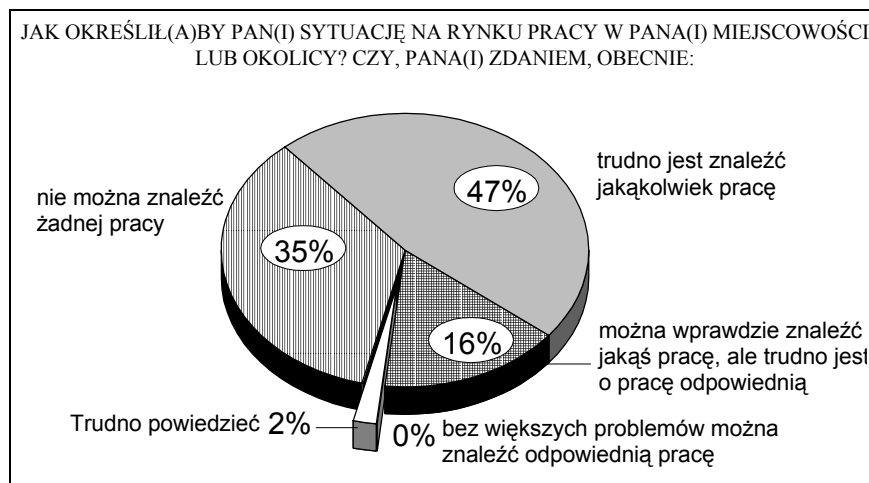
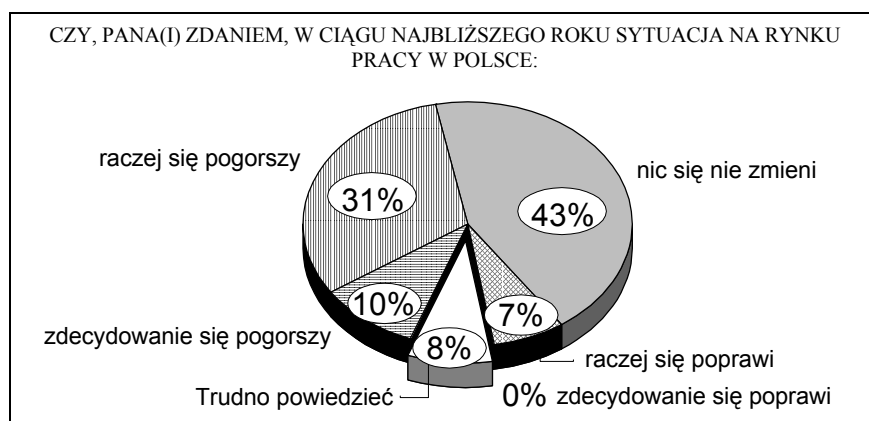
POLACY O SYTUACJI NA RYNKU PRACY I ZAGROŻENIU BEZROBOCIEM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Utrzymuje się bardzo krytyczna ocena sytuacji na krajowym rynku pracy (97% opinii negatywnych) oraz pesymizm w przewidywaniu jej rozwoju w najbliższym roku (84%). Większość badanych uważa, że w ich miejscowości lub okolicy trudno jest o jakąkolwiek pracę (47%) lub że w ogóle jej nie ma (35%). Ponad dwie piąte pracujących (43%) obawia się utraty zatrudnienia.

W comiesięcznych badaniach opinii społecznej od dłuższego czasu odnotowujemy bardzo negatywne oceny oraz pesymistyczne przewidywania dotyczące sytuacji na krajowym rynku pracy oraz krytyczne opinie o lokalnych rynkach pracy. Stwierdzamy też silne poczucie zagrożenia utratą pracy u tych, którzy mają zatrudnienie. W marcowym sondażu¹ poruszyliśmy nie tylko te zagadnienia, ale zapytaliśmy także ankietowanych o ich opinie na temat bezrobocia, próbowaliśmy również dowiedzieć się, jak sami bezrobotni postrzegają swoją sytuację życiową².

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI NA KRAJOWYM RYNKU PRACY

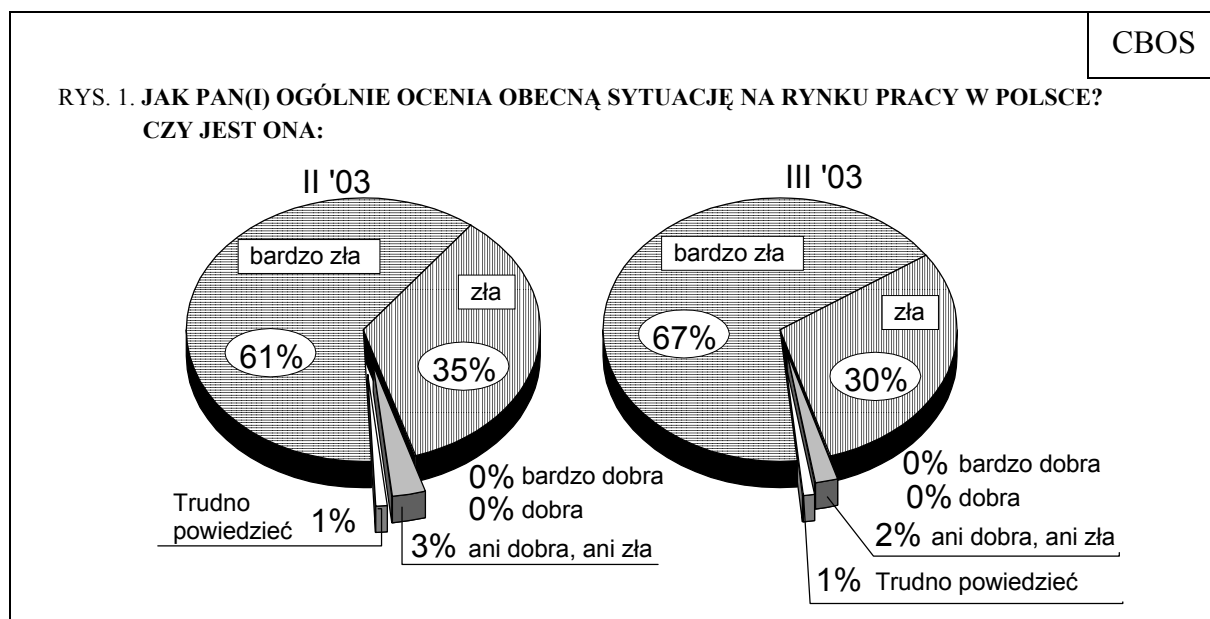
Od października 2001 roku, kiedy to rozpoczęliśmy comiesięczny pomiar społecznych ocen sytuacji na rynku pracy w Polsce, w odpowiedziach ankietowanych niezmiennie dominuje bardzo silny krytycyzm (zob. Aneks I).

W marcu sytuacja na krajowym rynku pracy oceniana jest bardziej krytycznie niż w lutym - przybyło bowiem badanych, których oceny są skrajnie negatywne (wzrost o 6 punktów), ubyło zaś oceniających tę sytuację umiarkowanie źle (spadek o 5 punktów).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (154), 1-4 marca 2003, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=975).

² Zob. komunikat CBOS „Polacy o przyczynach i skutkach bezrobocia”, marzec 2003. W przygotowaniu komunikat dotyczący postrzegania swojej sytuacji życiowej przez bezrobotnych.

Obecnie ponad dwie trzecie ankietowanych (67%) uznaje sytuację na ogólnopolskim rynku pracy za bardzo złą, a niemal jedna trzecia (30%) za złą. Zaledwie 2% respondentów uważa, że jest ona przeciętna, nikt natomiast nie ocenia jej pozytywnie. Polacy są w tej sprawie jednomyślni, jednak szczególnym krytycyzmem wyróżniają się osoby, które same doświadczają bezrobocia (77% bezrobotnych uznaje sytuację na krajowym rynku pracy za bardzo złą).

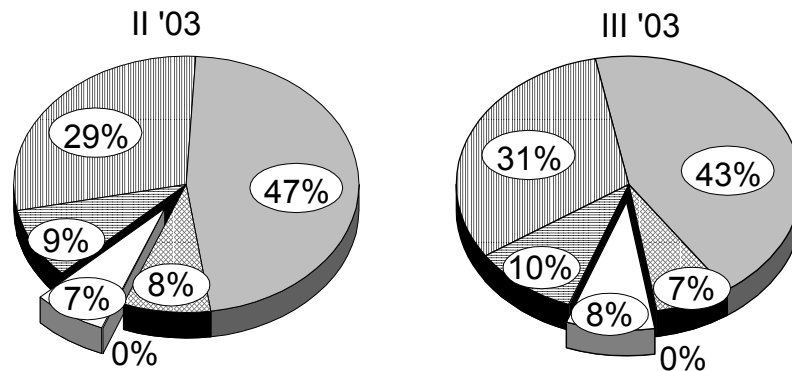

Prawie od półtora roku przeważa też pesymizm w przewidywaniach dotyczących możliwości poprawy sytuacji na krajowym rynku pracy w najbliższym roku (zob. Aneks I). Prognozy te podlegają okresowym niewielkim wahaniom. W stosunku do lutego br. nieznacznie przybyło (o 3 punkty) badanych, którzy przewidują pogorszenie sytuacji na krajowym rynku pracy - opinie taką wyraża obecnie dwie piąte badanych (41%), a niemal tyle samo (43%) uważa, że w najbliższym roku nic się w tej dziedzinie nie zmieni. Osoby spodziewające się poprawy stanowią zaledwie 7% ankietowanych.

Prognozy te są słabo zróżnicowane społecznie - we wszystkich porównywanych grupach zdecydowaną większość stanowią pesymiści: nie liczą na żadne zmiany lub wręcz przewidują pogorszenie sytuacji.

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W CIĄGU NAJBLIŻSZEGO ROKU SYTUACJA NA RYNKU PRACY W POLSCE:

■ zdecydowanie się poprawi ■ raczej się poprawi ■ nie zmieni się
■ raczej się pogorszy ■ zdecydowanie się pogorszy □ Trudno powiedzieć

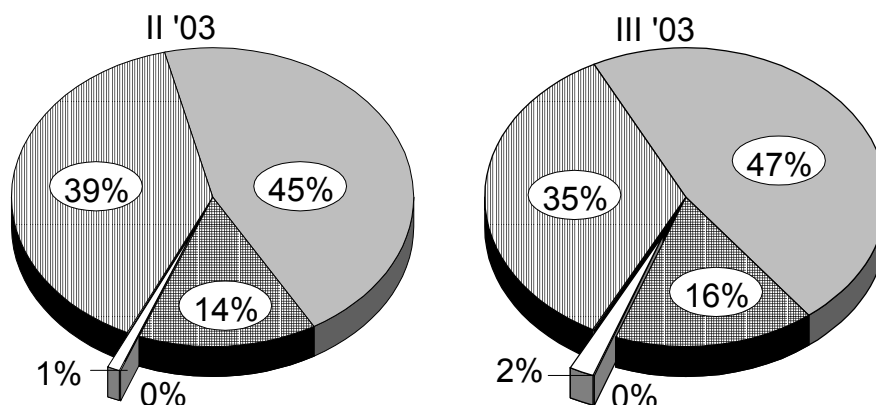

OCENY SYTUACJI NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

Niemal od półtora roku, kiedy rozpoczęliśmy monitorowanie opinii o sytuacji na lokalnych rynkach pracy, niezmiennie dominują krytyczne jej oceny, choć w marcu są one nieco mniej skrajne niż przed miesiącem (zob. Aneks I). Obecnie ponad jedna trzecia badanych (35%), a więc o 4 punkty mniej niż w lutym, uważa, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy, a prawie połowa (47%) twierdzi, że trudno tam o jakąkolwiek pracę. Zaledwie co szósty ankietowany (16%) wyraża opinię, że w jego środowisku można wprawdzie znaleźć jakieś zatrudnienie, ale trudno jest o pracę odpowiednią. Żaden respondent nie sądzi natomiast, że na lokalnym rynku odpowiednia praca jest dostępna bez większych problemów.

RYS. 3. JAK OKREŚLIŁ(A)BY PAN(I) SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY W PANA(I) MIEJSCOWOŚCI LUB OKOLICY? CZY, PANA(I) ZDANIEM, OBECNIE:

- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę
- nie można znaleźć żadnej pracy
- Trudno powiedzieć

Opinie o krajowym rynku pracy są niemal jednomyślne, natomiast oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy są silnie zróżnicowane społecznie, co można tłumaczyć tym, że w większym stopniu oparte są na własnych doświadczeniach badanych i obserwacji otaczającej rzeczywistości. Opinie te zależą przede wszystkim od położenia społecznego respondentów - im są lepiej wykształceni, mają lepszą sytuację finansową i materialną, tym mniej krytycznie oceniają lokalny rynek pracy - tym częściej twierdzą, że w ich miejscowości lub jej okolicy można znaleźć jakieś zatrudnienie, choć nie zawsze odpowiednie (zob. Aneks II). Trzeba jednak przyznać, że wraz z wykształceniem respondentów rośnie także odsetek przekonanych, że w ich miejscowości lub okolicy trudno o jakąkolwiek pracę. Wyraźnie widać też, że im niższa pozycja społeczno-ekonomiczna badanych, tym częstsze przekonanie, że na lokalnym rynku nie można znaleźć żadnej pracy. Tak skrajną opinię najczęściej wyrażają rolnicy (57%), badani o najniższych dochodach na osobę w rodzinie (56%), mający podstawowe wykształcenie (50%), bezrobotni (49%), osoby żyjące w złych warunkach materialnych, renciści i emeryci (po 46%).

Opinie o lokalnym rynku pracy związane są także z wielkością miejscowości, którą zamieszkują badani. Zdecydowanie najlepiej oceniana jest sytuacja w środowisku wielkomiejskim. Ponad dwie piąte mieszkańców największych miast uważa, że można gdzieś się zatrudnić, choć trudno jest o pracę odpowiednią (41%), i tylko 7% jest zdania, że w środowisku wielkomiejskim nie ma żadnej pracy. Znacznie gorzej wypada ocena sytuacji w pozostałych miastach - im są one mniejsze, tym trudniej - zdaniem badanych - nie tylko o pracę odpowiednią, ale o jakąkolwiek. Najgorzej jednak lokalny rynek pracy oceniają mieszkańcy wsi - niemal co drugi z nich (47%) uważa, że w jego miejscu zamieszkania lub okolicy nie ma żadnej pracy.

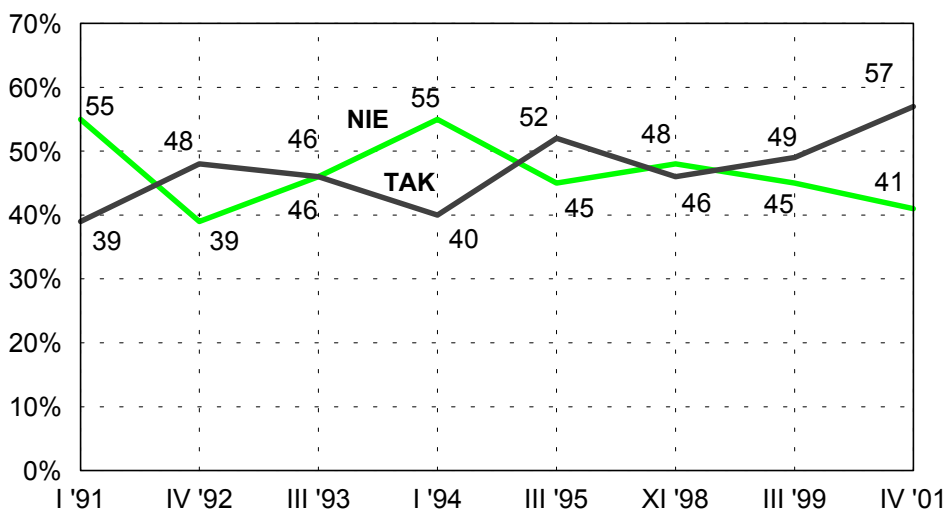
POCZUCIE ZAGROŻENIA UTRATĄ PRACY

Krytycznym opiniom o rynku pracy i pesymistycznym prognozom towarzyszy znaczne poczucie zagrożenia utratą zatrudnienia, notowane u osób aktywnych zawodowo. W latach 1991 - 2001 poziom obaw w tej dziedzinie badany był na ogół raz w roku.

W latach 1992 - 1994 poczucie zagrożenia utratą pracy stopniowo malało. W roku 1995 nastąpił wzrost obaw, po czym w kolejnych latach obserwowaliśmy spadek poczucia zagrożenia, chociaż poziom obaw nadal był wysoki, zbliżony do odnotowanego w pierwszych latach przemian (1992-1993), kiedy to bezrobocie było w Polsce zjawiskiem całkowicie nowym. W kwietniu 2001 roku poziom zagrożenia okazał się wyjątkowo wysoki. Wtedy też rozpoczęliśmy monitorowanie go w comiesięcznych sondażach. W następnym półroczu (od kwietnia do października 2001) notowaliśmy stopniowy spadek zagrożenia, jednak w listopadzie 2001 roku nastąpił ponowny wzrost, po czym w kolejnych miesiącach obserwowaliśmy okresowe wahania. Obecnie - w porównaniu z pomiarem lutowym - nastąpiła nieznaczna poprawa w tej dziedzinie.

CBOS

RYS. 4. CZY LICZY SIĘ PAN(I) Z MOŻLIWOŚCIĄ UTRATY OBECNEJ PRACY (NP. ZWOLNIENIA, BANKRUCTWA, UPADKU, LIKWIDACJI ZAKŁADU, GOSPODARSTWA ITP.)?*

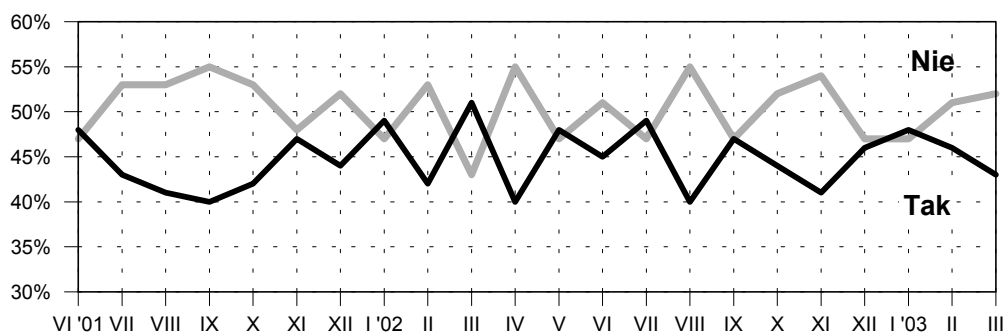

* Zsumowano odsetki odpowiedzi: „bardzo poważnie się z tym liczę” i „raczej się z tym liczę” (TAK) oraz „nie, to mało prawdopodobne” i „raczej nie” (NIE). Pominęto „trudno powiedzieć”

Uwaga: Pytanie zadawano respondentom mającym pracę, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, oraz pracującym na własny rachunek poza rolnictwem

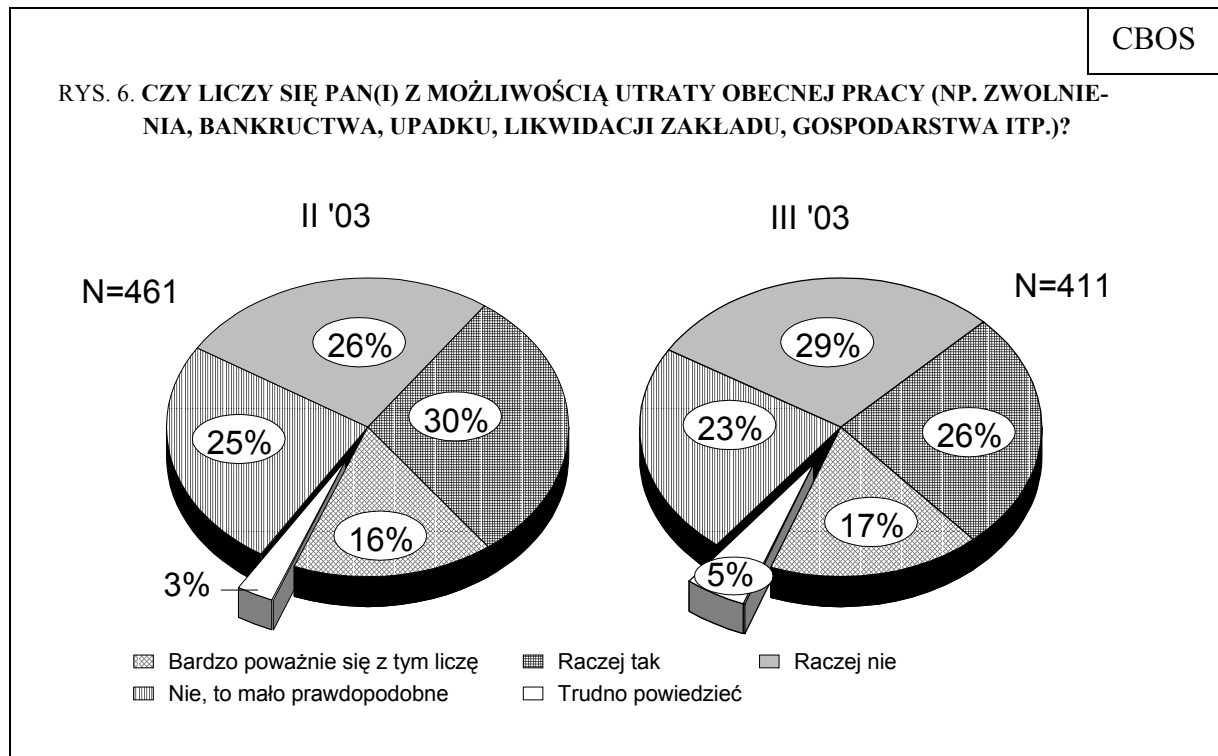
CBOS

RYS. 5. CZY LICZY SIĘ PAN(I) Z MOŻLIWOŚCIĄ UTRATY OBECNEJ PRACY (NP. ZWOLNIENIA, BANKRUCTWA, UPADKU, LIKWIDACJI ZAKŁADU, GOSPODARSTWA ITP.)?

Z deklaracji osób aktywnych zawodowo wynika, że ponad połowa z nich (52%) ma poczucie bezpieczeństwa pracy, choć trzeba podkreślić, że niespełna co czwarty (23%) wyraża tę opinię w sposób zdecydowany, a częściej niż co czwarty (29%) - z pewnym wahaniem. Natomiast ponad dwie piąte pracujących (43%), a więc o 3 punkty mniej niż w lutym,

przyznaje, że liczy się obecnie z możliwością utraty pracy, w tym co szósty (17%) uznaje to zagrożenie za bardzo poważne.

O skali zagrożenia i jego zróżnicowaniu świadczy fakt, że obecnie z możliwością utraty pracy liczy się ponad połowa robotników (57%) i niemal co drugi pracownik fizyczno-umysłowy (46%) oraz prawie dwie piąte pracowników umysłowych niższego szczebla (38%) oraz kadry kierowniczej i inteligencji (37%). Stosunkowo najmniej zagrożeni czują się pracujący na własny rachunek - zarówno poza rolnictwem, jak i w rolnictwie - choć i w tych środowiskach co trzeci badany liczy się z możliwością utraty pracy (po 32%). Warto jednak podkreślić, jak bardzo zróżnicowane jest skrajne poczucie zagrożenia - kadra kierownicza i inteligencja oraz pracujący na własny rachunek poza rolnictwem tylko sporadycznie uznają niebezpieczeństwo utraty pracy za bardzo poważne (odpowiednio 3% i 2%), podczas gdy w pozostałych grupach zawodowych ocenia je tak od 15% do 35% badanych.

Ogólnie rzecz biorąc, poczucie pewności zatrudnienia jest silnie związane z pozycją społeczno-ekonomiczną ankietowanych i na ogół jest tym wyższe, im wyższy poziom dochodów przypadających na osobę w rodzinie, lepsze warunki materialne gospodarstwa domowego, wyższe wykształcenie i pozycja zawodowa pracujących.

Z marcowego sondażu wynika, że utrzymuje się bardzo krytyczna ocena sytuacji na krajowym rynku pracy oraz pesymizm w przewidywaniu jej rozwoju w najbliższym roku. Przede wszystkim jednak zdecydowana większość Polaków uważa, że w ich miejscowości lub okolicy trudno o jakąkolwiek pracę lub też w ogóle jej nie ma, a znaczna część pracujących obawia się utraty zatrudnienia.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

ANEKS I

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	X		XI		XII		I		II		III		IV		V	
	2001						2002									
	w procentach															
- bardzo dobra	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
- dobra	0		1		1		1		0		0		1		0	
- ani dobra, ani zła	4	4	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1	3	3	2	2
- zła	31	94	31	93	30	95	29	97	26	96	22	97	25	95	28	96
- bardzo zła	63		62		65		68		70		75		70		68	
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2

Tabela 1 (cd.)

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2002													
	w procentach													
- bardzo dobra	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
- dobra	0		0		1		0		1		1		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	2	2	2	2	3	3	4	4	3	3	2	2
- zła	28	95	29	97	28	96	32	95	30	93	33	95	34	96
- bardzo zła	67		68		68		63		63		62		62	
Trudno powiedzieć	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2

Tabela 1 (cd.)

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań					
	I		II		III	
	2003					
	w procentach					
- bardzo dobra	0	1	0	0	0	0
- dobra	1		0		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	3	3	2	2
- zła	32	95	35	96	30	97
- bardzo zła	63		61		67	
Trudno powiedzieć	1	1	1	1	1	1

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	X		XI		XII		I		II		III		IV		V	
	2001						2002									
	w procentach															
- zdecydowanie się poprawi	0	15	0	11	0	6	0	8	0	10	0	6	0	8	0	7
- raczej się poprawi	15		11		6		8		10		6		8		7	
- nie zmieni się	49	49	44	44	39	39	41	41	41	41	35	35	37	37	43	43
- raczej się pogorszy	21	27	26	35	35	47	30	45	32	42	39	52	35	48	34	45
- zdecydowanie się pogorszy	6		9		12		15		10		13		13		11	
Trudno powiedzieć	9		10	10	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7	5	5

Tabela 2 (cd.)

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2002													
	w procentach													
- zdecydowanie się poprawi	0	8	0	9	0	10	0	10	0	10	0	11	0	8
- raczej się poprawi	8		9		10		10		10		11		8	
- nie zmieni się	40	40	42	42	42	42	47	47	47	47	44	44	46	46
- raczej się pogorszy	33	46	33	43	31	40	27	35	26	36	28	37	30	41
- zdecydowanie się pogorszy	13		10		9		8		10		9		11	
Trudno powiedzieć	6	6	7	7	8	8	8	8	7	7	8	8	5	5

Tabela 2 (cd.)

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań					
	I		II		III	
	2003					
	w procentach					
	- zdecydowanie się poprawi	1	11	0	8	0
- raczej się poprawi	10	8		7		
- nie zmieni się	45	45	47	47	43	43
- raczej się pogorszy	27	35	29	38	31	41
- zdecydowanie się pogorszy	8		9		10	
Trudno powiedzieć	9	9	7	7	8	8

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2001			2002				
	w procentach							
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	1	0	1	0	0	1	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	17	14	14	14	13	12	15	14
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	40	45	46	38	40	41	43	44
- nie można znaleźć żadnej pracy	40	39	39	46	45	46	39	40
Trudno powiedzieć	2	1	1	1	1	2	2	2

Tabela 3 (cd.)

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2002						
	w procentach						
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	0	0	0	0	0	0	1
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	16	16	15	16	16	16	20
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	39	43	40	44	43	44	44
- nie można znaleźć żadnej pracy	42	40	43	37	39	38	34
Trudno powiedzieć	3	1	2	2	2	2	2

Tabela 3 (cd.)

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I	II	III
	2003		
	w procentach		
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	0	0	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	13	14	16
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	43	45	47
- nie można znaleźć żadnej pracy	41	39	35
Trudno powiedzieć	2	1	2

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII	
	2001																	
	N=503		N=501		N=486		N=482		N=465		N=567		N=473		N=451		N=464	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	20	57	18	47	20	48	21	43	19	41	12	40	12	42	16	47	14	44
Raczej tak	37		29		28		22		22		28		30		31		30	
Raczej nie	22	41	25	48	23	47	26	53	28	53	30	55	29	53	25	48	27	52
Nie, to mało prawdopodobne	19		23		24		27		25		25		24		23		25	
Trudno powiedzieć	2	2	5	5	5	5	4	4	6	6	4	4	5	5	5	5	4	4

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Tabela 4 (cd.)

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX	
	2002																	
	N=414		N=435		N=435		N=460		N=478		N=489		N=471		N=447		N=542	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	18	49	17	42	17	51	15	40	17	48	18	45	15	49	16	40	17	47
Raczej tak	31		25		34		25		31		27		34		24		30	
Raczej nie	28	47	25	53	21	43	25	55	24	47	25	51	25	47	28	55	22	47
Nie, to mało prawdopodobne	19		28		22		30		23		26		22		27		25	
Trudno powiedzieć	4	4	5	5	7	7	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	7	7

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Tabela 4 (cd.)

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań											
	X		XI		XII		I		II		III	
	2002						2003					
	N=554		N=474		N=442		N=484		N=461		N=411	
	w procentach											
Bardzo poważnie się z tym liczę	17	44	9	41	20	46	13	48	16	46	17	43
Raczej tak	27		32		26		35		30		26	
Raczej nie	30	52	30	54	23	47	25	47	26	51	29	52
Nie, to mało prawdopodobne	22		24		24		22		25		23	
Trudno powiedzieć	3	3	5	5	7	7	5	5	3	3	5	5

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

A N E K S II

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:

(%)

	bardzo dobra	dobra	ani dobra, ani zła	zła	bardzo zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	0	2	30	67	2	975
Płeć							
Mężczyźni	0	0	1	31	67	1	465
Kobiety	0	0	2	30	66	2	510
Wiek							
18-24 lat	0	0	2	38	60	0	151
25-34	0	0	1	32	67	1	176
35-44	0	0	2	24	73	1	198
45-54	0	0	2	31	66	1	182
55-64	0	0	0	27	71	2	98
65 lat i więcej	0	0	2	28	65	5	169
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	0	2	34	62	2	358
Miasto do 20 tys.	0	0	0	30	69	1	139
20-100 tys.	0	0	2	25	73	0	182
101-500 tys.	0	0	2	26	68	3	189
501 tys. i więcej mieszk.	0	0	1	33	65	1	107
Wykształcenie							
Podstawowe	0	0	1	30	65	3	263
Zasadnicze zawodowe	0	0	3	29	66	2	253
Średnie	0	0	1	27	71	0	238
Wyższe	0	0	1	38	60	1	121
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	0	1	37	62	0	66
Prac. umysł. fiz. szczerbła	0	0	0	34	66	0	81
Pracownicy fiz. - umysł.	0	0	7	30	63	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	1	28	69	1	72
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	35	65	0	31
Rolnicy	0	0	0	33	60	7	47
Pracujący na własny rach.	0	0	2	31	67	0	37
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	2	25	69	4	96
Emeryci	0	0	1	27	69	4	182
Uczniowie i studenci	0	0	1	48	51	0	89
Bezrobotni	0	0	1	21	77	1	161
Gospodynie domowe i inni	0	0	5	29	66	0	35
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	0	2	29	68	1	151
społ. właścicieli	0	0	5	29	66	0	71
prywatnych i państwa	0	0	1	38	61	0	155
sekt. prywat. poza rolnict.	0	0	0	36	57	6	52
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	36	57	6	52
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	0	0	0	26	74	0	124
300-399	0	0	2	26	70	1	73
400-599	0	0	3	28	68	0	155
600-800	0	0	3	33	62	2	149
Powyżej 800 zł	0	0	1	34	63	1	143
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	0	0	25	73	2	328
Średnie	0	0	2	32	65	1	412
Dobre	0	0	2	34	61	2	234
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	1	0	0	36	57	7	43
Raz w tygodniu	0	0	2	33	64	1	479
1-2 razy w miesiącu	0	0	1	23	75	1	154
Kilka razy w roku	0	0	1	31	67	1	193
W ogóle nie uczestniczy	0	0	2	24	72	2	105
Poglądy polityczne							
Lewica	0	0	3	31	66	1	217
Centrum	0	0	0	30	68	1	276
Prawica	0	0	0	27	71	2	245
Trudno powiedzieć	0	0	3	33	62	2	234

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

(%)

	Zdecydowa- nie się poprawi	Raczej się poprawi	pozostanie bez zmian	raczej się pogorszy	zdecydowa- nie się pogorszy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	7	43	31	10	8	975
Płeć							
Mężczyźni	0	9	41	31	12	7	465
Kobiety	0	5	46	30	9	10	510
Wiek							
18-24 lat	0	11	47	25	8	9	151
25-34	0	5	47	33	9	5	176
35-44	0	9	40	35	8	8	198
45-54	0	6	45	28	17	4	182
55-64	0	8	42	29	12	9	98
65 lat i więcej	0	6	38	32	8	15	169
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	5	44	33	9	9	358
Miasto do 20 tys.	0	5	50	24	9	11	139
20-100 tys.	0	8	38	31	15	7	182
101-500 tys.	0	9	41	32	10	8	189
501 tys. i więcej mieszk.	0	13	45	28	9	4	107
Wykształcenie							
Podstawowe	0	5	44	29	8	13	263
Zasadnicze zawodowe	0	7	40	30	13	10	253
Średnie	0	8	44	33	10	5	338
Wyższe	0	10	47	29	9	5	121
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	7	46	37	8	3	66
Prac. umysł. niz. szczebla	0	3	50	34	10	4	81
Pracownicy fiz.-umysł.	0	3	60	25	8	4	77
Robotnicy wykwalifikowani	0	12	37	34	9	8	72
Robotnicy niewykwalifik.	0	6	20	48	30	2	31
Rolnicy	0	8	42	34	4	11	47
Pracujący na własny rach.	0	20	47	21	7	6	37
Bierni zawodowo							
Renciści	0	5	40	25	14	16	96
Emeryci	0	8	40	32	8	12	182
Uczniowie i studenci	0	6	51	29	8	6	89
Bezrobotni	0	11	39	27	14	9	161
Gospodynie domowe i inni	0	5	45	43	0	8	35
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	5	45	35	8	6	151
społce właścicieli	0	3	43	34	15	4	71
prywatnych i państwa	0	10	47	31	8	4	155
sekt. pryw. poza rolnict.	0	8	41	36	5	10	52
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	0	8	34	31	18	9	124
300-399	0	6	36	43	6	10	73
400-599	0	6	32	47	10	5	155
600-800	0	9	44	27	11	8	149
Powyżej 800 zł	0	10	48	27	10	4	143
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	5	41	29	14	10	328
Średnie	0	8	42	34	9	8	412
Dobre	0	9	49	27	7	8	234
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	1	8	40	39	5	9	43
Raz w tygodniu	0	5	45	32	9	8	479
1-2 razy w miesiącu	0	10	46	26	10	8	154
Kilka razy w roku	0	7	37	32	14	9	193
W ogóle nie uczestniczy	0	13	42	25	12	9	105
Poglądy polityczne							
Lewica	0	7	44	31	12	6	217
Centrum	0	9	46	30	10	5	276
Prawica	0	8	40	32	12	8	245
Trudno powiedzieć	0	5	42	30	8	15	234

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	16	47	35	2	975
Płeć						
Mężczyźni	0	20	47	33	1	465
Kobiety	0	12	48	37	3	510
Wiek						
18-24 lat	0	19	49	32	0	151
25-34	0	22	55	22	2	176
35-44	0	17	48	33	2	198
45-54	0	17	41	42	1	182
55-64	0	9	54	35	2	98
65 lat i więcej	0	9	40	46	5	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	0	12	40	47	1	358
Miasto do 20 tys.	0	8	58	33	1	139
20-100 tys.	0	13	54	33	0	182
101-500 tys.	0	19	45	32	4	189
501 tys. i więcej mieszk.	0	41	48	7	4	107
Wykształcenie						
Podstawowe	0	6	41	50	3	263
Zasadnicze zawodowe	0	14	42	43	1	253
Średnie	0	21	53	25	1	338
Wyższe	0	25	57	15	3	121
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	19	62	15	4	66
Prac. umysł. niż. szczebla	0	26	54	20	1	81
Pracownicy fiz.-umysł.	0	26	55	19	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	0	23	52	24	0	72
Robotnicy niewykwalifik.	0	6	56	38	0	31
Rolnicy	0	12	30	57	1	47
Pracujący na własny rach.	0	21	60	15	4	37
Bierni zawodowo						
Renciści	0	10	38	46	5	96
Emeryci	0	10	41	46	3	182
Uczniowie i studenci	0	22	58	19	1	89
Bezrobotni	0	10	40	49	0	161
Gospodynie domowe i inni	0	17	41	42	0	35
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	18	59	22	1	151
społce właścicieli	0	16	62	21	1	71
prywatnych i państwa	0	27	52	19	2	155
sekt. prywat. poza rolnict.	0	14	29	56	1	52
prywatnym gosp. rolnym	0	14	29	56	1	52
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	5	39	56	0	124
300-399	0	7	45	48	1	73
400-599	0	13	56	28	2	155
600-800	0	16	46	35	4	149
Powyżej 800 zł	0	27	49	20	3	143
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	6	46	46	2	328
Średnie	0	17	47	35	1	412
Dobre	0	28	50	20	2	234
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	1	11	38	43	8	43
Raz w tygodniu	0	14	49	35	1	479
1-2 razy w miesiącu	0	13	46	39	2	154
Kilka razy w roku	0	14	48	36	2	193
W ogóle nie uczestniczy	0	32	43	22	2	105
Poglądy polityczne						
Lewica	0	20	48	30	2	217
Centrum	0	15	49	35	1	276
Prawica	0	19	51	26	3	245
Trudno powiedzieć	0	9	41	48	1	234

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)? 1 - Bardzo poważnie się z tym liczę; 2 - Raczej tak; 3 - Raczej nie; 4 - Nie, to mało prawdopodobne

					(%)	
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	26	29	23	5	411
Płeć						
Mężczyźni	17	28	29	21	4	214
Kobiety	17	23	29	25	7	196
Wiek						
18-24 lat	8	29	24	39	0	21
25-34	18	28	30	24	1	108
35-44	17	28	28	18	8	148
45-54	21	23	31	17	7	98
55-64	8	11	30	44	7	29
65 lat i więcej	0	21	23	44	12	7
Miejsce zamieszkania						
Wies	25	23	30	18	5	140
Miasto do 20 tys.	3	32	27	31	7	55
20-100 tys.	11	24	36	22	7	79
101-500 tys.	17	23	25	29	6	85
501 tys. i więcej mieszk.	18	34	27	19	2	52
Wykształcenie						
Podstawowe	20	21	32	17	9	33
Zasadnicze zawodowe	24	25	30	16	5	125
Średnie	16	26	29	24	6	169
Wyższe	7	29	28	33	3	84
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	34	31	29	3	64
Prac. umysł. fiz. szczebla	20	17	27	28	8	80
Pracownicy fiz. - umysł.	15	31	34	18	3	76
Robotnicy wykwalifikowani	28	29	26	10	6	71
Robotnicy niewykwalifik.	35	22	32	8	3	30
Rolnicy	20	11	26	33	9	45
Pracujący na własny rach.	2	30	32	30	6	35
Bierni zawodowo						
Renciści	33	20	46	0	0	2
Emeryci	0	45	14	41	0	6
Gospodynie domowe i inni	0	33	0	67	0	3
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	15	27	26	25	7	150
społec. właścicieli						
prywatnych i państwa	23	29	31	12	4	66
sekt. pryw. poza rolnict.	16	28	31	22	2	144
prywatnym gosp. rolnym	19	9	30	33	8	47
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	38	16	34	4	9	37
300-399	29	26	26	17	11	35
400-599	25	22	29	19	5	62
600-800	10	37	26	24	3	62
Powyżej 800 zł	7	30	28	35	1	79
Ocena własnych war. mater.						
Złe	31	21	23	17	7	104
Średnie	16	28	32	19	6	184
Dobre	6	27	30	33	4	122
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	22	20	30	13	14
Raz w tygodniu	14	23	34	23	7	201
1-2 razy w miesiącu	20	21	32	21	6	68
Kilka razy w roku	17	38	19	24	3	92
W ogóle nie uczestniczy	30	20	28	22	0	37
Poglądy polityczne						
Lewica	17	23	39	20	1	92
Centrum	18	32	26	21	3	135
Prawica	7	25	33	25	12	114
Trudno powiedzieć	32	19	17	27	5	69